



**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput XX. Demonstratur, sacrificium Missæ esse sacrificium
Propitiatorium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83707)

usus est Christus: quod absque ulla contradictione Vulgata, Canon Missæ, & Cyprianus proferunt, *Quod effundetur*; quoniam etiam in cœna & in poculo Eucharistico effusus est *mystice*, live ratione symboli, idem Christi sanguis, qui fundendus erat in sacrificio cruento cru-

cis, *in remissionem peccatorum*. Reluctet in hac mystica immolatione etiam mutatio victimæ, ut explicatum est supra, & consummatio in specierum assumptione, quæ est incruenti sacrificii pars *integralis*, & complementum.

CAPUT XX.

Demonstratur, sacrificium Missæ esse sacrificium
Propitiatorium.

SUMMARIUM.

1. Varietas sacrificiorum.
2. Captata ex hac ansa Novatorum.
3. Sacrificium Missæ verè propitiatorium docet Scriptura. Trid. & Traditio Majorum.
4. Etiam pro defunctis est offerendum.
5. Non tamen pro Sanctis, aut damnatis.
6. Soli Deo à nobis offertur.
7. Potest offerri pro omnibus vivis.
8. Non excommunicatis regulariter loquendū.
9. Quomodo pro Catechumenis.
10. Cohærentia & diversitas fructuum.

t.
Varietas sacrificiorum.

PLura sacrificiorum fuerunt genera, quæ à Theologis dividi solent vel ratione legis, vel ratione rei oblata, vel ratione ritus, vel denique ratione finis. Ratione legis alia sunt sacrificia *legis naturæ*, qualia obtulerunt Abel, Enos, Noe, Abraham, & Melchisedech: alia *legis scriptæ*, quæ juxta Levitici mandata obtulerunt Aaron, & filii ejus: aliud sacrificium *legis novæ*, de quo differimus in præsentia. Ratione rerum oblatarum aliud est *Hostia*, seu victima, aliud *Immolatio*, aliud *Libamen*. *Hostia* appellabatur res animata, ut vitulus, ovis, hircus: *Immolatio* erat rei inanimatæ ac solidæ oblatio, ut similæ, hordei, farris, aliarumque frugum, quæ torrebantur igni, mola frangebantur, & conspergebantur sale: *Libamen* autem oblatio liquidorum, ut sanguinis, vini, olei. His verò sacrificiis utebantur etiam Gentiles, æmulante dæmone, ut sæpe diximus, veræ Religionis mysteria. Conferas secundum caput Levitici eum primo libro Fastorum Ovidii, ubi legitur:

Victima, quæ cecidit dextra viâtrice, vocatur.

Hostibus à domitis hostia nomen habet.

Antè, Deos homini quod conciliare valeat,

Far erat, & puri lucida mica salis.

Spectato ritu, live oblationis modo, aliud erat *Holocaustum*, aliud *Hostia pacificorum*. In *holocausto* tota comburebatur victima, quod demonstrat ipsum vocabulum ab *ὅλον*, totum, & *καύω*, uro. Fundebatur in holocausto sanguis victimarum per altaris circuitum, deinde illæ adolebantur super altare, juxta ca-

put primum Levitici; & de gentium itidem holocaustis in iv. Aeneidum Virgilius:

Et solida imponunt taurorum viscera flammis.

In *hostiis pacificorum*, sanguine effuso, una pars igni contumebatur, altera cedebat in usum sacerdotum, vel offerentium. Atque hinc apparet hostiarum & victimarum sacrificia *cruenta* fuisse: immolationum autem, vel libaminum *incruenta*. Ratione denique finis sacrificium vel est *καταγενην*, *Latrenticum*, quod spectat ad Dei obsequium, sic appellatum à *καταγω*; *servio*, *colo*: vel *ευχαριστων*, *Eucharisticum*, quod offertur in gratiarum actionem, dictum ab *ευχαριστω*; *gratias ago*: vel *Impetratorium*, oblatum pro beneficiis obtinendis; vel *Propitiatorium* pro remittendis peccatis, aut pœnis, suppliciiisque peccato debitis.

Igitur Novatores, postquam coacti sunt confiteri Patres universos commendasse Eucharistia sacrificium, ne prorsus errorem pristinum retractarent, in Apologia Confessionis Augustanæ dixerunt fideles in actione cœnæ conscientia fide erecta gratias agere pro beneficio & passionis Christi, & uti ipsa ceremonia ad laudem, ut hac obedientia gratitudinem ostendant, & testentur se magnifice donum Dei: atque ita sit ceremonia sacrificium laudis. Hinc exitit appellatio *Eucharistia in Ecclesia*, &c. Quibus verbis fatentur admitti esse sacrificium *Eucharisticum*, & *Latrenticum*, sed non *propitiatorium*, & *impetratorium*: quamvis revera nullum proprium sacrificium admittant, quia nullam agnoscunt obla-

2.
Capitula ex hac ansa Novatorum.

tionem Deo factam; atque his verbis nil affirmant aliud, nisi in Eucharistia laudari Deum, & ei reddi grates. Nos itaque certissima fide tenemus valere plurimum Eucharistiæ sacrificium etiam ad remissionem, aliæque beneficia obtinenda; unde consequitur offerri jure, meritoque non solum *pro conscientiarum consolatione, & gratiarum actione, seu laude*, ut legitur in citata Apologia, verum etiam pro aliis, tam viventibus, quam defunctis, quibus potest Christi passio applicari. Quamquam vero hæretici id præfracte negantes, ne oblationi crucis irrogetur injuria, refutati sint capite superiori; majoris tamen dilucidationis gratia proximas addo propositiones.

9.
Sacrificium
Missæ verè
propitiato-
rium docet
Scriptura,

PROP. I. Incruentum Missæ sacrificium est verè *Propitiatorium*.

Sacrificium enim propitiatorium est, quod offertur ad supremum Numen placandum, & pro remittendis peccatis, & peccatorum pœnis supplicisque avergendis. Tale esse sacrificium Eucharistiæ demonstrant ea verba Lucæ xxii. 20. *Hic est calix novum Testamentum in sanguine meo, qui pro vobis fundetur*: quæ verba ob participium præsentis temporis, ἐκχυνόμενον, & Græcæ orationis syntaxim referuntur ad poculum Eucharistici. Igitur Eucharistiæ sacrificium verè propitiatorium est. II. Idem probatur definitione Tridentini Concilii, cujus extra canon 3. sess. xxii. *Si quis dixerit Missæ sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in cruce peracti, non autem propitiatorium, vel soli prodesse fumentis, neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere; anathema sit*. III. Non recessit Tridentinum in hoc statuendo canone à traditione Majorum: nam ex Græcis Cyrillus Jerosolymit. præcitata Catech. v. appellat hoc sacrificium θυσίαν τῆς ἡμετέρας, *hostiam propitiationis*: & Joannes Chrysostomus lib. vi. de Sacerdotio cap. 4. ait Sacerdotem, qui offert jube sacrificium, *legatum & deprecatorum esse apud Deum, ut propitius fiat τὰς ἀπάντων ἀμαρτίας, & τῶν ζώντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπελθόντων, omnium peccatis, non viventium modo, verum & mortuorum*. Ambrosius, ut recenseam nonnullos quoque Latinorum, in Exhortat. ad Virgines c. xiv. num. 94. sacrificium, quod in templis offertur, appellat *hostiam salutarem, per quam peccatum mundi hujus aboletur*. S. P. Augustinus in Enchiridio ad Laurentium de sacrificiis

Tridentinum,

& Traditio
Majorum.

altaris cap. 110. inquit: *Pro valde bonis actiones gratiarum sunt, pro non valde malis (loquitur de defunctis) propitiationes sunt*. Habet similia quæst. 2. num. 4. ad Dulcitium. IV. Idem Augustinus q. 57. in Levit. num. 4. rationem suppetat pro hac propositione firmanda: sacrificia enim legis veteris erant propitiatoria. Igitur tale est à fortiori sacrificium Eucharisticum in illis præfiguratum: *Illis sacrificiis, inquit, unum hoc sacrificium significabatur, in quo vera sit remissio peccatorum*.

PROPOS. II. Non pro viventibus tantum, verum etiam pro iis, qui cum pietate defuncti sunt, hoc *propitiatorium* sacrificium debet offerri.

4.
Etiam pro
defunctis of-
ferendum.

Ita definit præcitato can. 3. Synodus Tridentina. Ac demonstratur primo, ex quo defunctorum complures à peccatis solvi possint, ut inquit Judas Machabæus lib. 2. Machab. cap. 12. qui etiam pro iis, qui in prælio ceciderant, obtulit sacrificium: de qua re alibi. Interim sufficiat advertere ex Machabæorum libris commendari *sacrificium pro mortuis oblatum*, ut ait S. P. Augustinus in libro de Cura pro mortuis gerenda cap. 1. num. 3. Deinde, cum Augustinus eo loci scribat, *Et si nusquam in scripturis veteribus legeretur, non parva est universa Ecclesia, quæ in hac consuetudine claret, auctoritas*; propositio ex Ecclesiæ consuetudine comprobatur. Apparet ea consuetudo ex Christianorum populorum Liturgiis; nam in Basiliana & Chrysostomiana sacerdos orat: καὶ μνησθῆναι πάντων τῶν νεκροῦμένων ἐπὶ ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίας, *Et memor est omnium dormientium in spe resurrectionis vitæ æternæ*: & infra, dum singulatim eos commemorat, pro quibus offertur, ait, ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ ἀφάρσεως τῆς ψυχῆς τῆς δούλης σου, *Pro quiete, & remissione animæ servi tui, N.* Vide Eucholog. pag. 78. & 176. In Liturgia etiam, qua utuntur Syri latine reddita ab Andrea Masio, legitur: *Memento Domine ad aram tuam celestem eorum omnium, qui transferunt de hoc mundo angustiarum plenissimo. Erue ipsos ex tenebris & caligine, appareatque eis facies tua pacifica, neque intres cum ipsis in judicium, &c.* Similia in Liturgiis aliis habentur. His accedunt diptycha, quæ olim tempore sacrificii à Diaconis legebantur; quorum alia comprehendebant nomina Episcoporum, qui laude sanctitatis inclaruissent; alia viventium Antistitem, Regum, eximiorumque virorum; & alia defunctorum, qui in comunione decessissent, ut erudite demon-

strat

frat lib. 3. de Ecclef. Occiden. & Oriental. Confess. cap. xv. num. 4. Allatius. Eandem consuetudinem exempla illustria confirmant: etenim in funere Constantini Episcopos, ac sacerdotes preces, & ceremonias peregrisse, *Ut populo Dei in Ecclesia sociaretur, divinisque liturgiis, & mystico sacrificio, atque sanctarum precum communione potiri mereretur*, narrat Eusebius in illius Vita lib. iv. cap. 71. pag. edit. Valesii 562. S. Ambrosius obtulit sacrificium pro anima fratris sui Satyri, ut liquet ex libro 1. de huius excessu num. 80. atque de Obitu Valentiniani num. 56. inquit: *Date manibus sancta mysteria, pro requiem ejus poscimus affectu: date sacramenta caelestia, animam Nepotis nostris oblationibus prosequamur*. De sancta matre Monica hæc Augustinus scribit cap. ultimo libri ix. Confess. *Namque illa imminente die resolutionis suæ non cogitavit suum corpus sumptuose conteri, aut condiri aromatibus, aut monumentum electum concupivit, aut curavit sepulchrum patrum. Non ista mandavit nobis, sed tantummodo memoriam sui ad altare tuum fieri desideravit, cui nullis diei prætermisione servierat, unde sciret dispensari victimam sanctam, qua delictum est chirographum, &c.* Neque autem licenti sunt hæretici, quorum aliqui cum Melanchthone negant locutam Monicam de propitiatione sacrificii, aliqui cum Calvino ajunt, id condonandum vetulæ mulieris simplicitati, & aliqui cum Bucerio dicunt, viguisse consuetudinem hanc in sola Ecclesia Africana. Nam, ut prætermittam quæ adversus istiusmodi effugia profert lib. iv. Panopliæ cap. 53. Lindanus, Monicam hæc postulasse, *ligando animam suam vinculo fidei ad pretii nostri sacramentum, ne se interponeret vi aut insidiis leo & draco, atque esset in pace cum viro*, tradit ibidem Augustinus; oratque ipsum librum legentes, ut ad altare Monicæ, & Patricii, dulcissimorum Parentum suorum, reminiscantur. Atque id rogasse Monicam, & Augustinum literis consignasse, juxta fidelium omnium consuetudinem, constat ex dictis. Adde non in Africa, sed apud Ostia Tiberina parentem piissimam obiisse. Pro Augustini item anima oblatum sacrificium commemorat in ejusdem vita cap. 31. sanctus Possidius; appellatque Cassianus Collat. 2. cap. 5. *sacrificia pro mortuis memoriam & oblationes pauperum*. Vetustæ consuetudini, de qua hætenus, accedit sanctorum Patrum traditio, ipsorum testimoniis firmata. Ex Græcis Cyrillus Catech. v.

pag. 539. interprete Grodecio ait: *Denique pro omnibus oramus, qui inter nos vita sancti sunt, maximum esse credentes animarum juvamen, pro quibus offertur precatio sancti illius, & tremendi, quod in altari positum est, sacrificii*. Epiphanius hæresi 75. pag. edit. Petaviana 908. connumerat inter errores Aerii, quod negaret sacrificia pro mortuis, quod etiam scribit Augustinus de hæresibus; & in Anchorato ait idem Epiphanius: *ἐν αἰνῇ ἐβδομάδι ἐξ ὀνόματος τῆς μητρὸς ποιεῖν τὰς τῶν τελευτησάντων προσευχὰς τελεῖντες, καὶ λειτουργίας, καὶ δικονομίας*. In sancta hebdomade nominatim defunctorum memoriam faciunt, offerentes preces, cultum, & sacrificium. Joannes Chrysostomus hom. 3. in Epistolam ad Philippenfes asserit ab Apostolis legem fuisse constitutam, ut in venerandis, atque horrificis mysteriis memoria eorum fiat, qui decesserunt, subjiciens, *πῶς οὐ δυσωπήσωμεν ὑπὲρ τούτων τὸν Θεὸν παρακαλῶντες*; Quomodo Deum non placabimus pro istis orantes? Ac Theophylactus in cap. 12. Lucæ ait non omnes, qui moriuntur, mitti in gehennam, quod à se dici testatur, *διὰ τὰς ἐπὶ τοῖς κηκοιμημένοις γενόμεναι προσφορὰς, propter factas pro mortuis oblationes*. Quid vero Latini? Sacrificia pro mortuis commemorat Tertullianus de Corona Militis cap. 3. his verbis: *Oblationes pro mortuis annua die facimus*. Cyprianus epist. 66. statutum refert ab antecessoribus Episcopis de illo, qui ad tutelam vel curam Clericos nominaverit, *ne offerretur pro eo, nec sacrificium pro dormitione ejus celebraretur*. Postremo Augustinus (hos enim sufficit laudavisse) præcitato cap. 110. Enchiridii concludit: *Neque negandum est defunctorum animas pietate suorum viventium relevari, cum pro illis sacrificium Mediatoris offertur*. Rationem, qua denique propositio suadet, demonstrat ipsemet Augustinus lib. xx. de Civit. Dei cap. 9. ubi ait: *Neque enim piorum animæ mortuorum separantur ab Ecclesia, quæ etiam nunc est regnum Christi; alioquin nec ad altare Dei fieret eorum memoria in communicatione corporis Christi; ex quibus verbis eruo ratiocinationem istam: Cum sacrificium Missæ, ut propitiatorium est, pro iis applicetur, qui possunt percipere fructus passionis Christi, debet pro iis offerri, qui spectant ad Christi regnum, id est corpori ejus mystico conjuncti sunt, & remissione ac propitiatione indigent. Sed plurimorum defunctorum animæ, quæ nimirum cruciantur in purgatorio, spectant ad regnum Christi, ejusque corpori mystico sunt conjunctæ, atque egent*

conde-

condonatione, & remissione poenarum, quibus excruciantur. Igitur sacrificium propitiationis pro iisdem animabus offerri debet.

5.
Non tamen
pro Sanctis
aut damna-
tis.

PROPOSITIO III. Neque pro damnatis, neque pro Sanctis in cœlo regnantibus offerri potest sacrificium tanquam *Propitiatorium*: pro sanctis tamen civibus cœlestis Jerusalem aliis ex causis peragitur.

De damnatis probatur auctoritate Augustini scribentis in libro de Origine Animæ cap. 9. *Quis offerat corpus Christi, nisi pro iis, qui membra sunt Christi?* Confirmatur exemplo Christi Domini, qui etsi pro omnibus in cruce oravit, & sanguinem fudit, non tamen mortuus est pro iis, qui usque ad mortem cor impœnitens habuerunt, & jam in parte diaboli computantur, ut docet, idem S. Pater lib. xxi. de Civit. Dei cap. 24. Demonstratur denique ratione, quoniam in perpetuum separatis à Christo, & in carcerem, ubi nulla est redemptio, detrusis, applicari nequit Dominiæ passionis fructus; qui ad eos tantum extenditur, qui vel ei uniti sunt, vel saltem uniri possunt, quemadmodum demonstravimus lib. xvii. & xxviii. differentes de universorum hominum redemptione. De Sanctis pariter thesis probatur ex Augustino, qui serm. 159. alias 17. de verbis Apostoli inquit: *Injuria est pro martyre orare, cujus nos debemus orationibus commendari*, & Tract. 84. in Joan. *Ad ipsam mensam non sic eos commemoramus quemadmodum alios, qui in pace requiescunt, ut etiam pro eis oramus: sed magis, ut orent ipsi pro nobis.* Accedit ratio: qui enim Beati sunt, nullam habent peccati maculam; & nulla excruciantur miseria, à qua per sacrificia oblationesque liberentur. Plura de utraque hujus propositionis parte lib. xii. cap. 9. ubi pertractavi de præsentis statu animarum sanctarum, & libro x. cap. 17. in quo disserui de poenis damnatorum hominum sempiternis. In memoriam tamen, & honorem sanctorum sacrificium multiplici ex causa offertur. Præcipuas tradit Synodus Tridentina sess. 22. c. 3. id est, ut de illorum victoriis Deo gratias agamus: ut eorum patrocinium impleretur: ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris. Habentur similia in Liturgia Missæ, in Catechesi v. Cyrilli Jerosolymitani, in libro 22. de Civit. Dei S. P. Augustini cap. 10. in Epistola 34. Cypriani, & in Catechismo Romano P. 2. cap. 4. num. 73.

PRÆCEDENTIUM CONSËCTARIA.

Ex dictis quædam inferuntur notata ^{6.} *Sacrificium* digna. Ac primo, nunquam à nobis sacrificium offerri Sanctis, sed Deo, Domino universalium rerum supremo: unde Augustinus lib. viii. de Civit. Dei cap. 27. ait: *Quis autem audevit aliquando fidelium stantem sacerdotem ad altare, etiam super sanctum corpus martyris ad Dei honorem cultumque constructum, dicere in precibus: Offero tibi sacrificium, Petre, vel Paule, vel Cypriane, cum apud eorum memorias offeratur Deo, qui eos & homines & martyres fecit, & sanctis suis angelis cœlesti honore sociavit: ut ea celebritate & Deo vero de illorum victoriis gratias agamus, & nos ad imitationem talium coronarum atque palmarum eodem invocato in auxilium ex eorum memoriæ renovatione adhortemur?* Fere eadem leguntur in prælaudato capite tertio Tridentini Concilii. Rifu propterea excipienda est miserrima illa hæreticorum comparatio, qua sacrificia in honorem beatissimæ Virginis Mariæ Deo oblata solent iis equiparare, de quibus Jeremiæ vii. 18. *Mulieres conspergunt adipem, ut faciant placentas reginæ cœli, & libent diis alienis.* II. Præterea sequitur, sacrificium *propitiatorium* pro omnibus viventibus esse offerendum, omnes enim vel uniuntur Christo, vel possunt uniri: ideoque etiam pro infidelibus scelestissimisque hominibus in sacrificio rogamus, quoniam & pro omnibus mortuus est Christus, & pro omnibus orandum esse docet Apostolus, & id commendat Cyprianus ad Demetrianum scribens, & legimus olim sacrificia peracta pro Nabuchodonosor, pro Heliodoro, pro Spartiatis, & denique pro omnibus orat Ecclesia in sancto die Parasceves. Dum enim oramus, ut convertantur impii, ut catechumeni regenerentur baptismo, ut pagani & infideles Dominum nostrum agnoscant; non tam pro his rogamus, quam pro Ecclesia Catholica, ut augeatur, & tranquilla pace fruatur. III. Quid vero de Excommunicatis? Pro his sacrificium *nominativum* & *publica oblatione* offerre nefas est, ut constat ex cap. *Anobis*, de sent. Excommunicat. num. 28. & ex cap. *Sacris*, eodem tit. num. 38. sed licet tamen privatim pro eis orare, ut redeant ad unitatem, & communionem fidelium, uti docent gravissimi Theologi, Soto dist. 22. quæst. 1. Suarez in 3. p. q. 83. art. 3. Sylvius in eundem articulum q. 9. Cardinalis Gotti de Sacrif. 1. q. 2. dub. 2. §. 2. & alii. Qui vero oppositum censent, ni fallor, accipiendi sunt de oblatione.

6.
Sacrificium
hoc soli Deo
à nobis of-
fertur.

7.
Potest fieri
pro omnibus
viviis

8.
Non Excom-
municatis:
regulariter
loquendo.

9.
Quomodo
pro Catechu-
menis?

tione facta pro Ecclesia ejusque membris, cujus excommunicati nequeunt esse participes, si vitandi sint, nec tolerati ab eadem Ecclesia. IV. Movent nonnulli quaestionem de Catechumenis, & de excommunicatis, si moriantur, priusquam illi baptizentur, & isti reconcilientur Ecclesiae; sed attendendum est, quomodo obierint: nam si Catechumeni fuerint in numero *Competentium*, & decesserint cum voto baptismi, computantur inter fideles; secus si fuerint in classe *Audientium*, & regenerationis sacramentum neglexerint. Facile conciliantur hac distinctione sententiae, non re, sed nominatenus oppositae. Pro excommunicato, si ante ejus mortem *manifesta poenitentiae signa praecerint*, offerendum sacrificium tradidit Innocent. III. praecitato cap. *A nobis*, hac producta ratione, *Quia etsi communicatum non fuerit, communicandum tamen illi fuisset, quem non contemptus religionis, sed necessitatis articulus impedit.* Quoniam tamen, licet quoad vinculum culpae solutus sit apud Deum, non absolvitur apud homines, nisi quando sententiae vinculum relaxatur; priusquam pro tali excommunicato sacrificii *publica oblatio* fiat, debet ei etiam defuncto beneficium absolutionis impendi. Refert S. Gregorius lib. 2. Dialog. cap. 23. corpora duarum monialium, quas ob linguarum intemperantiam S. Benedictus ex-

communicatione innodaverat, clamante diacono, *Si quis non communicet, det locum*, de sepulchro exiisse, & a S. Benedicto absolutas, iterum monumentum ingressas, sacrae oblationis fuisse participes. V. Certum est pro his, quibus sacrificium est propitiatorium, etiam *impetratorium* esse, scilicet, offerri pro pace, pro tranquillitate, pro pestilentia avertenda, pro peregrinantibus, pro infirmis, & pro omnibus, qui egent auxilio. Certum quoque est, sacrificium pro sanctis oblatum partim esse *Eucharisticum*, partim *propitiatorium*, ut recte Ettius dist. xii. §. 15. eodem quippe sacrificio aguntur Deo gratia pro sanctorum glorificatione ac triumpho, nobisque impetratur venia eorundem sanctorum intercessionibus. At quaeri solet, an comparate ad sanctos possit sacrificium appellari etiam *impetratorium*: quod multi quidem affirmant, quoniam sanctis, ut diximus Volum. 1. pag. 166. majorem in Ecclesia cultum, & *accidentalem* gloriam apprecamur. Verum hoc non est proprie aliquid impetrare pro sanctis, sed potius impetrare nobis gratiam, ut sanctos digno honore prosequamur; quemadmodum non oramus pro Deo, ut ei aliquid impetremus, quando frequentissime dicimus, *Sanctificetur nomen tuum*. Vide Sylvium in pralaudatum articulum quaest. xi. tom. 4. pag. Venet. edit. 229.

10.
Cohærentia
& diversitas
fructuum.

CAPUT XXI.

De Missis *privatis*, quæ aguntur sine adstantium communione,

SUMMARIUM.

1. Quid Missa privata?
2. Non est illicita ex præcepto Christi.
3. Aut ex obligatione sacrificantium.
4. Vel ex ratione sacrificii.
5. Male una tantum Missa præscribitur,

6. Aut finis plurium Miss. carpitur.
7. Fundamenta adversa
8. Solvuntur.
9. An privatim celebrans teneatur communicare petentes?
10. Resolvit novissimè modernus Pontifex.

1.
Quid Missa
privata?

Missa nunquam proprie loquendo *privata* est, nam quælibet missa est commune & publicum sacrificium, à publico & legitimo ministro peragitur, ritu publico & probato ab Ecclesia offertur, & pro publica commoditate, id est, pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebratur. Invaluit tamen usus, ut *privata* dicantur ex Missæ, in quibus solus sacerdos *sacramentaliter* communicat, & quæ vel aguntur absque publico conventu populi, quæ frequentia, vel celebrantur à presbytero absque sacrorum ministrorum, clerico, umque comitatu. *Solitaria* etiam

R. P. Berti Theol. Tom. VII.

hæ Missæ dici solent, atque ut habetur cap. *Et hoc attendendum*, de Consecrat. dist. 2. num. 52. *Missæ peculiares*. Privatas ergo Missas damnant communiter Novatores, eo quod negantes veri sacrificii oblationem, velint Missam eo tantum sine institutam, ut porrigatur sacramentum his, qui petunt: eas autem missas, in quibus non ministratur communio, & cæteras omnes, præter unam communem & publicam, porrigendi sacramenti gratia servatam, non nisi quæstus causa inductas esse, ajunt hæretici Confessionis Augustanæ tertio articulo, in quibus recensent quæ ipsi mutarunt.

L I

tarunt.